

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Підтверджую
Ректор

О. Я. Чебикін
2019 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ В ДЕРЖАВНОМУ ЗАКЛАДІ
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
(ЗА ПЕРШИМ (БАКАЛАВРСЬКИМ), ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ)
ТА ТРЕТІМ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИМ) РІВНЯМИ)

Схвалено рішенням вченої ради
Університету Ушинського
(протокол від 29 серпня 2019 р. № 1)

Уведено в дію наказом
від « 30 » серпня 2019 р. № 196

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення «Про освітню програму в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим) рівнями)» (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. №2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII, з урахуванням Примірного зразка освітньо-професійної програми для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів (наказ МОН України від 28.04.2017 №1/9), Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти (наказ МОН України від 01.06.2017 № 600), Довідника ЄКТС та Європейських стандартів і рекомендацій забезпечення якості вищої освіти, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187).

1.2. Основні терміни Положення та їх визначення:

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньої програми.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка. Дескриптори Національної рамки кваліфікацій – автономність і відповідальність – здатність самостійно виконувати завдання, розв’язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності:

– знання – осмислена та засвоєна суб’єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

– комунікація – взаємозв’язок суб’єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

– уміння – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв’язання задач і проблем. Уміння поділяються на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується в кредитах ЄКТС.

Кваліфікація – визнана уповноваженим суб’єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання). Кваліфікації за обсягом класифікуються на повні та часткові, за змістом – на освітні та професійні. Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом. Кваліфікація вважається частковою в разі здобуття особою частини компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Кваліфікація освітня – це визнана закладом вищої освіти та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом вищої освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Кваліфікація професійна – це визнана кваліфікаційним центром, суб’єктом освітньої діяльності (зокрема, закладом вищої освіти), іншим уповноваженим суб’єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Кваліфікаційна робота – це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): магістерську роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вищезазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій певного рівня.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях і для його особистісного розвитку.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС складає 30

годин. Навантаження одного навчального року складає, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Регульована професія – професія (вид професійної діяльності), допуск до якого та/або діяльність у межах якої певним чином регулюється спеціальним законом або спеціальними правилами, які встановлені або визнані законодавством і можуть висувати вимоги до освітньої кваліфікації, компетентностей, змісту освіти, організації освітнього процесу тощо.

Результати навчання (програмні) – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особистісні якості, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Спеціалізація – складник спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

1. Запровадження освітніх програм відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

2.1. Відповідно ст. 9 Закону України «Про вищу освіту» освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова) програма повинна містити перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.

2.2. Університет на підставі відповідної освітньої програми за кожною спеціальністю розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС. Послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми контролю.

2.3. Розроблення, відкриття та реалізацію освітніх програм здійснюють відповідні групи (проектні групи, групи забезпечення спеціальностей).

Проектна група складається з науково-педагогічних та/або наукових працівників, які працюють в Університеті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності та не входять (входили) до жодної проектної групи Університету або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі (крім проектної групи із цієї самої спеціальності в Університеті).

Керівником проектної групи призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії і ступеня магістра та п'ять років для освітніх ступенів бакалавра і молодшого бакалавра. Керівник проектної групи не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проектними групами, за винятком керівництва проектними групами за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності в Університеті.

Група забезпечення спеціальності складається з науково-педагогічних та/або наукових працівників, які працюють в Університеті за основним місцем

роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення Університету або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі.

Гарант освітньої програми – науково-педагогічний або науковий працівник, який несе відповідальність за її якість, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше як 10 років. Цей працівник може виступати гарантом лише однієї освітньої програми, водночас може бути керівником проєктної групи.

До складу груп можуть бути залучені науково-педагогічні працівники кількох кафедр Університету за погодженням із завідувачами відповідних кафедр.

Склад кожної групи забезпечення затверджується наказом ректора за поданням голови вченої ради факультету/інституту.

2. Процедура відкриття освітньої програми

Послідовність процесу відкриття освітньої програми така:

- розгляд питання про відкриття освітньої програми на засіданні науково-методичної ради факультету/інституту;
- обґрунтування необхідності запровадження освітньої програми;
- погодження відкриття освітньої програми вченою радою факультету/інституту;
- затвердження відкриття освітньої програми вченою радою Університету.

3.1. Розгляд питання про відкриття освітньої програми на засіданні науково-методичної ради факультету/інституту.

Науково-методична рада факультету/інституту ініціює розроблення освітньої програми і формує робочу групу, вимоги до кадрового складу якої визначено Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти і чинними документами, що регламентують процедуру акредитації

освітніх програм. Склад робочої групи з розроблення освітньої програми відповідної спеціальності затверджується на засіданні науково-методичної ради факультету/інституту.

3.2. Обґрунтування необхідності провадження освітньої програми.

Робоча група формує обґрунтування необхідності провадження освітньої програми обсягом 1-2 с. Обґрунтування необхідності провадження освітньої програми підтверджується:

- аналітичною запискою щодо результатів аналізу ринку освітніх послуг і ринку праці, на який орієнтовано освітню програму, можливостей майбутнього працевлаштування здобувачів вищої освіти (актуальність освітньої програми);
- оцінкою забезпечення освітнього процесу (кадрове, організаційне, навчально-методичне, матеріально-технічне, інформаційне тощо);
- аналізом контингенту здобувачів за певною спеціальністю за останні три роки (при відкритті спеціалізації);
- прогнозом позитивних очікувань щодо відкриття освітньої програми, з прогнозом контингенту здобувачів.

3.3. Погодження відкриття освітньої програми вченою радою інституту/факультету.

Для погодження освітньої програми необхідно підготувати:

- витяг з протоколу засідання науково-методичної ради факультету/інституту з розподілом ліцензійного обсягу;
- обґрунтування необхідності провадження освітньої програми.

Результатом погодження є рішення вченої ради інституту/факультету щодо доцільності провадження освітньої програми за певною спеціальністю.

3.4. Затвердження відкриття освітньої програми вченою радою Університету.

На засідання вченої ради Університету подається пакет документів, а саме:

- подання про винесення питання відкриття освітньої програми на розгляд вченої ради Університету;

- обґрунтування необхідності провадження освітньої програми;
- витяг з протоколу засідання науково-методичної ради факультету/інституту з розподілом ліцензійного обсягу;
- витяг з протоколу засідання вченої ради інституту/факультету щодо доцільності провадження освітньої програми за зазначеною спеціальністю;
- рецензії, відгуки на освітню програму потенційних роботодавців.

Рішення про відкриття освітньої програми ухвалюється вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора.

3. Процедура призупинення/зупинення дії освітньої програми

За результатами розгляду освітньої програми, вчена рада Університету може ухвалити рішення про призупинення/зупинення її дії.

Рішення про зупинення дії освітньої програми приймається з дотриманням умов, порядку, що й відкриття.

Освітня програма може бути вилучена з переліку освітніх програм, що реалізуються в Університеті за таких умов:

- зміни в нормативних документах, що регулюють питання змісту освіти за відповідною спеціальністю, зокрема прийняття нових освітніх та професійних стандартів вищої освіти України;
- за відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання за освітньою програмою (за рішенням науково-методичної ради факультету/інституту про призупинення/зупинення дії освітньої програми);
- невідповідність освітньої програми чинним вимогам, що спричинено, зокрема, змінами в кадровому складі, матеріально-технічному забезпеченні тощо.

4. Перегляд та моніторинг освітньої програми

5.1. Для підвищення якості освітньої та наукової діяльності, забезпечення відповідності освітніх програм цілям, очікуванням, потребам учасників

освітнього процесу проводиться моніторинг та процедура перегляду освітньої програми.

Процедура перегляду освітньої програми здійснюється один раз на рік з урахуванням:

- вимог стандартів вищої освіти, професійних стандартів (за наявності);
- стратегії розвитку Університету;
- наявності офіційних документів, що визначають цілі навчання і характеризують програмні компетентності та результати навчання;
- періоду акредитації освітньої програми;
- оцінки актуальності освітньої програми, її цілей;
- відповідності назви освітньої програми її змісту в межах спеціальності;
- внесення змін до освітньої програми, навчального плану;
- запланованих результатів навчання (компетентностей);
- кредитного виміру освітніх компонент, що відповідає обсягу роботи здобувача вищої освіти й обґрунтованого поєднання годин аудиторних занять та самостійної роботи;
- оцінювання здобувачами вищої освіти рівня задоволеності освітньою програмою;
- висновків та пропозицій роботодавців.

5.2. Критерії, за якими відбувається перегляд та моніторинг освітньої програми, формуються в результаті зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками і роботодавцями та в наслідок прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства.

Гарант освітньої програми готує звіт про результати моніторингу освітньої програми за критеріями:

- потреба у випускниках освітньої програми на регіональному рівні;
- задоволеність здобувачів результатами навчання;
- рівень сформованості компетентностей здобувача.

Звіт про результати моніторингу освітніх програм обговорюється на засіданні науково-методичної ради факультету/інституту щорічно в термін з 1 квітня до 1 травня, де ухвалюється рішення щодо менеджменту модернізації (призупинення/зупинення дії) освітньої програми.

5.3. Для погодження модернізації освітньої програми необхідно підготувати витяг з протоколу засідання науково-методичної ради факультету/інституту з пропозиціями щодо модернізації освітньої програми (навчального плану).

Результатом погодження є рішення вченої ради інституту/факультету щодо доцільності модернізації освітньої програми (навчального плану) за певною спеціальністю.

5.4. На засідання вченої ради Університету подається:

- подання про винесення питання модернізації освітньої програми (навчального плану) на розгляд ученої ради Університету;
- витяг з протоколу засідання науково-методичної ради факультету/інституту з пропозиціями щодо модернізації освітньої програми (навчального плану);
- витяг з протоколу засідання вченої ради інституту/факультету щодо доцільності модернізації освітньої програми за певною спеціальністю.

Рішення про модернізацію освітньої програми ухвалюється вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора.

5. Прозорість та публічність

Для громадського обговорення з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів), на офіційному сайті Університету розміщується проєкт освітньої програми або проєкт змін до неї, у разі модернізації.

Проєкт освітньої програми, або змін до неї, розміщуються у відкритому доступі не пізніше як за 1 місяць до їхнього розгляду на вченій раді інституту/факультету, а узагальнену таблицю пропозицій протягом 1 тижня після закінчення громадського обговорення. Це потрібно для того, аби

гарантувати можливість стейкхолдерів подати свої пропозиції та зауваження до відповідних проєктів.

На сайті оприлюднюється проєкт освітньої програми (її опис та зміст), а також анотації робочих навчальних програм та силабуси/навчально-методичне забезпечення всіх освітніх компонентів, включених до неї. Обсяг інформації, що оприлюднюється, має бути достатнім для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою.

Після ухвалення рішення про відкриття освітньої програми або її модернізації вченою радою Університету, протягом 1 тижня освітня програма та скореговане навчально-методичне забезпечення розміщується у відкритому доступі на сайті Університету.

Погоджено:

Перший проректор
з навчальної та
науково-педагогічної роботи

О. А. Копусь

Начальник навчально-методичного
відділу

І. С. Тагієва

Юрисконсульт

І. О. Сильченко